

E-learning pro záchranáře

Více informací na
www.studium.komorazachranaru.cz

E-learning neboli elektronické vzdělávání vstoupilo v posledních dvou desetiletích na území české kotliny a razantně se rozvíjí. Postupně se daří zavádět tento progresivní typ vzdělávání do mnoha oblastí a oborů.

E-learning pro záchranáře má jako každé dítě své rodiče a ti mají představy o tom, kam by mělo jejich dítě směřovat a jak by se mělo vyvíjet. Za projektem elektronického vzdělávání Komory záchranářů zdravotnických záchranných služeb České republiky stojí Tomáš Ježek, záchranář ve výjezdové skupině rychlé záchranné pomoci na královéhradecké záchraně, a především David Machálek, zdravotnický záchranář Územního střediska záchranné služby Moravskoslezského kraje Ostrava, v jehož hlavě se nápad zrodil.

Všichni registrovaní zdravotníci pracovníci mají nepopulární povinnost dokladat své vzdělávání kredity, které se přidělují za jednotlivé vzdělávací aktivity. Minimální počet kreditů za registrační období čtyř až šesti let je čtyřicet. „E-learning, který považuji za moderní formu vzdělávání, je jedním ze způsobů, a velice elegantním, jak tyto kredity získat a dozvědět se něco nového a zajímavého,“ řekl David Machálek. Podle současné platné úpravy (vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 4/2010 Sb.) lze za e-learningovou formu vzdělávání získat dva nebo tři kredity. „A to už je podle mne zajímavé,“ míní Machálek. E-learningem lze podle něho minimálně ušetřit čas i peníze oproti běžnému semináři, na němž musí být člověk fyzicky přítomen.

Hlavním smyslem či cílem e-learningu je podle Davida Machálka nabídnout členům komory záchranářů další benefit za jejich členství a přízeň, kterou komoře záchranářů projevují. „A protože jsme profesní organizací, chceme členům nabízet i vzdělávací aktivity. Hlavním cílem je tedy vzdělávání. Alespoň tomu věříme,“ shrnul Machálek, který pracuje ve vedení komory záchranářů.

Výhody e-learningu

E-learning má několik významných výhod, které napomáhají jeho vzrůstajícímu využití. Flexibilita, uspořádání do malých přehledných modulů, možnost doplnění multimediálními prvky, jež napomáhají zapamatování, přináší studujícím vyšší efektivitu výuky. Student může studovat tehdy a tam, kde se mu to nejvíce hodí, e-learning je dostupný kdykoliv (just-in-time).

Další výhodou je individuální přístup k uživateli ze strany tutora (lektora), což umožňuje vytvořit každému uživateli profil odpovídající jeho životnímu i studijnímu stylu, konkrétním potřebám či zájmům. Nemalou výhodou jsou také menší náklady na vzdělávání, a to nejen pro studujícího, ale i pro společnost jako celek. Odpadávají například náklady na distribuci a tisk materiálů, doprava, ubytování nebo náhrada ušlého zisku.

Student má dále větší možnosti testování znalostí a vyšší míru interaktivitu. Pro vzdělavatele a studenta současně platí snadná aktualizace vzdělávacího

obsahu i použitých metod a zvyšování znalostí a dovedností v oblasti informačních a komunikačních technologií. Vzdělavatel e-learning přináší výhodu ve formě snadné administrace.

Nevýhody e-learningu

Stejně jako mince, i elektronické vzdělávání má dvě strany. Vedle výhod existují i určitá omezení či nevýhody, které e-learning doprovázejí. Nejčastějším omezením bývá závislost na technologiích. Software ani hardware nejsou levnou záležitostí a jejich nižší úroveň může výrazně ovlivnit efektivitu výuky. Lze jmenovat například nízkou přenosovou rychlost, limitovaný objem obsahu nebo cenu internetového připojení, které musí být pro e-learning trvalé. Druhou nejčastěji zmiňovanou nevýhodou e-learningu je nevhodnost pro určité typy studujících. Obvykle jde o cílové skupiny s nižším dosaženým vstupním vzděláním, s chybějícími dovednostmi práce s počítačem, je třeba počítat také s věkem. Studující si často stěžují na fyzickou nepřítomnost a chybějící zpětnou vazbu spolužáků.

„Záchranářský“ e-learning bude pro všechny

E-learning je benefitem pro členy komory záchranářů. Zdaleka ne všichni záchranáři jsou ale členy komory záchranářů.

„Prozatím je vzdělávací portál určen jen členům komory, kteří mají přístup zdarma, nicméně na přelomu roku chceme portál za poplatek zpřístupnit všem zájemcům. Do té doby budeme systém zkoušet a vylepšovat. Snažíme se vyřešit také otázky administrace certifikátů, účetnictví a podobně,“ vysvětlil David Machálek.

Členové komory záchranářů mohou již nyní bezplatně studovat otevřené kurzy a zkoušet testy na webových stránkách <http://studium.komorazachranaru.cz>.

Americká kolébka e-learningu

Elektronické vzdělávání vzniklo v USA. Základní americké pojetí e-learningu neboli CBT (Computer-based training) znamená vzdělávání za podpory počítačů.

Druhý užívaný termín TBT (Technology-based training) neboli vzdělávání podporované technologiemi je širší a vysvětluje e-learning jako podskupinu distančního vzdělávání. Vzdělávací proces pojímá jako interakce mezi studentem a zdrojem informací, který je fyzicky uložen ve vzdáleném místě.

Třetí termín, se kterým se lze setkat, je WBT (Web-based training) neboli vzdělávání za pomoci webových technologií.

E-learning určený záchranářům na stránkách Komory záchranářů zdravotnických záchranných služeb České republiky zahrnuje všechny tři původní definice. Představuje něco zásadně nového, přístupného, pružného a potřebného. Zavedení e-learningu do vzdělávacího systému pro záchranáře přináší nové možnosti, jak splnit povinnost celoživotního vzdělávání a získat potřebné kredity příjemnou cestou za poměrně nízké náklady na peníze a volný čas.

Projekt nestal komoru ani korunu

Celý projekt nestal komoru záchranářů ani korunu. „Vše zatím dotujeme s Tomášem vlastním časem. Neobešli bychom se ale bez ochoty a pomoci lektorů, kteří nám své materiály poskytují rovněž zdarma. Je to jedna ze součástí našeho know-how,“ uvedl David Machálek. Prakticky systém funguje tak, že po schválení tématu a materiálu lektor (autor studijního materiálu) nahraje studijní oporu (studijní text), vytvoří jednotlivé kapitoly a testové otázky. Ty se generují náhodně.

Po nastudování tématu má studující na zpracování testu 40 minut. Do budoucna tvůrci uvažují o zkrácení limitu na 20 až 30 minut. Aby se záchranář testující své znalosti nemusel stresovat pohledem na hodinky, na obrazovce je časovač ukazující zbývající dobu. Kurz je úspěšně završen, pokud studující odpoví správně alespoň na 70 procent otázek. „Kurz se musí s časovým odstupem opakovat, stejně jako ve škole,“ upřesňuje Machálek.

Virtuální prostředí kurzů zároveň funguje na podobném principu jako sociální síť. Je možné blogovat, komunikovat on-line s lektorem i se spolužáky. Lze také vytvářet fóra, komentovat jednotlivé odpovědi a podobně. Lektor může komunikovat se všemi studujícími nebo jen s jednotlivci.

Jak to všechno začalo

Vytvořit funkční a kvalitní e-learningový portál není vůbec snadné. Davida Machálka inspirovala jeho osobní zkušenost s elektronickým vzděláváním, kterou získal na portálech NATO School Oberammergau, Germany, The Advanced Life Support Group a The Partnership for Peace Consortium of Defense Academies and Security Studies Institutes. Při studiích na Ostravské univerzitě pak měl Machálek možnost seznámit se blíže s e-learningem v systému Moodle z pozice tvůrce a lektora. „Po absolvování kurzů pro studenty, lektory

a tvůrce jsem dospěl k názoru, že tento systém by našel využití i pro vzdělávání členů komory, položmo všech záchranářů,“ vysvětlil Machálek. Oslovil Tomáše Ježka, spolužáka z vysoké školy, který měl se systémem Moodle dostatečné zkušenosti a navíc sdílel jeho názory, a společně začali vytvářet e-learningový portál záchranářské komory. Ježek nyní pracuje jako systémový správce portálu.

Vzdělávací portál v podobě, v jaké ho komora nabízí na svých stránkách, zapadá do její koncepce tím, že participuje na principu vzájemné pomoci a svépomoci. Podle názoru tvůrců e-learningové vzdělávání pro záchranáře navazuje na motto z konferencí komory „Nepoučujeme se, ale učíme se jeden od druhého“ či „Komorníci sami sobě“.

„Právě v nezávislosti a soběstačnosti vidíme naše největší know-how. Je to jeden ze způsobů, jak nabídnout členům komory a později i dalším záchranářům kvalitní vzdělávací akce při nízké finanční spoluúčasti. Součástí know-how je i ochota lektorů, bez níž by výuka nemohla kvalitně fungovat,“ shrnul s úsměvem David Machálek.

Text: Renata Kortusová
Foto: David Michálek, Tomáš Ježek

Miniinterview David Machálek

David Machálek doufá, že se e-learning záchranářské komory bude záchranářům líbit a budou portál používat. A že bude v něčem výjimečný.

Co bylo vaší osobní motivací k zahájení projektu?

Těžká otázka... Asi přesvědčení, že by to mohlo vyjít. A taky trochu ega – je to dobrý pocit, když se něco povede. Snaha dělat vzdělávání lépe než konkurence a vylepšit curriculum vitae komory záchranářů. Věřím, že to bude další z důvodů, proč někteří kolegové záchranáři začnou uvažovat o vstupu do komory a začnou věřit, že jsme opravdu odborná společnost a ne politická.

Kolik času věnujete projektu vy a Tomáš Ježek?

Na portálu jsme oba prakticky každý den alespoň hodinu. Pokud se ale nahrává nějaký kurz, je to více.

Jak dlouho jste záchranářem a jakou máte za sebou praxi?

V oboru pracuji od roku 1993. Mám za sebou civilní službu, byl jsem fidičem, sestrou a nyní pracuji jako zdravotník záchranář.

E-learning v České republice

Pojem e-learning se dostal do České republiky koncem minulého století a jeho nástup byl velmi rychlý. Razantně se rozvíjel především na akademické půdě a v oblasti firemního vzdělávání.

E-learning je tedy v českých poměrech někde na konci puberty a jako každý náctiletý má trochu mezigenerační problémy. Stále ještě vážně i správně chápání této specifické formy vzdělávání. Mezi nejčastější nedorozumění patří v současné době zaměňování e-learningu s pouhou distribucí elektronických výukových materiálů prostřednictvím počítačové sítě. Ovšem e-learning musí být vždy řízen. Pouhá distribuce materiálů po síti se zpravidla označuje jako e-reading, tedy materiály určené ke čtení. V současné době má e-learning dvě základní podoby:

On-line e-learning, který umožňuje reálné propojení mezi lektorem a studujícím v čase (nikoli v prostoru). Off-line e-learning nevyžaduje připojení počítače studenta prostřednictvím sítě, materiály se předávají prostřednictvím nosičů.

On-line forma je plná interakce, a proto je výhodnější především pro studujícího. Tuto formu zvolili i tvůrci e-learningu komory záchranářů.

